

Fakta kring undersökningen The Climate Change Performance Index 2010

– underlag för bedömning av påståenden
om regeringens klimatarbete

8 september 2010

Bakgrund

Miljöpartiet har i debatten kring klimatpolitik den senaste tiden flitigt refererat till en rapport, The Climate Change Performance Index (CCPI). Rapporten, i vilken länders klimatpolitik bedöms och jämförs relativt varandra, har tagits som intäkt för att hävda att Sverige halkar efter i klimatarbetet. Detta PM syftar till att klarlägga CCPI-rapportens innehåll och resultat samt visa på oklarheter i metoden för undersökningen.

CCPI:s syfte, omfattning och metod

CCPI publiceras årligen av de ideella organisationerna Germanwatch och Climate Action Network Europe (CAN). Enligt organisationernas förord i rapporten ska undersökningen öka transparensen i internationell klimatpolitik. Ambitionen är att öka trycket på beslutsfattare i samhället för att få dem att agera för att skydda klimatet.

Rapporten utvärderar och jämför klimatarbetet hos 57 länder, som tillsammans står för mer än 90 procent av de globala energirelaterade utsläppen av koldioxid. Endast energirelaterade utsläpp ingår i undersökningen.

Fyra femtedelar av utvärderingen (bedömningsområdena Utsläppstrend och Utsläppsnivå, se tabell 2) baseras på objektiva jämförelser av kvantitativa utsläppsindikatorer. Siffrorna hämtas från den årligen utkommande och oberoende IEA - publikationen "CO₂ Emissions from Fuel Combustion".

Den sista femtedelen (Klimatpolitik, se tabell 2) baseras på en kvalitativ undersökning med hjälp av "lokala experter på klimatförändring". Representanter för ideella organisationer i respektive land gör här en bedömning av effektiviteten hos politiska åtgärder inom sektorerna energi, transporter, bostäder och industri. Dataunderlaget samlas in genom att uppgiftslämnarna fyller i ett frågeformulär där de bedömer och poängsätter sin egen regerings insatser inom de olika sektorerna.

Resultatet i de olika bedömningskategorierna ges i relation till övriga länder. Det bästa landet inom en viss indikator får poängen 100. Övriga länders poäng beräknas genom att jämföra deras värden med det bästa landets värde. Antalet poäng inom en viss indikator ska därmed inte ses som ett absolut mått på hur "bra" landet är på just den formen av klimatarbete utan visar endast hur man står sig relativt det land som är bäst. Är alla länder ungefär lika bra i absoluta termer får ändå det landet som relativt är sämst noll poäng.

Genom att poängen först multipliceras med dess viktning fås en viktad poäng för varje indikator. Därefter summeras alla de viktade poängen för att få totalpoängen.

Sveriges resultat i CCPI

För 2010 nådde inget land plats 1-3 i undersökningen då organisationerna bakom CCPI inte ansåg att något land var ambitiöst nog för att förtjäna en "pallplats". Det innebär att det bäst rankade landet hamnade på plats 4, det näst bästa på plats 5 osv. För Sveriges del var resultatet för 2010 följande:

- 2:a i världen totalt efter Brasilien
- 1:a bland EU-länderna
- 1:a bland OECD-länderna

Det betyder alltså att Sverige är högst rankat bland alla i-länder. Brasilien hör till gruppen "newly industrialising countries".

För de år som CCPI har genomförts har Sveriges placering på världsrankingen varit enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1 - Sveriges placering på världsrankingen i CCPI

År	2006	2007	2008	2009	2010
Placering	7	1	1	1	2

Inom de olika bedömningsområdena förbättrade Sverige jämfört med förra året sin relativa rankning på ett bedömningsområde, hade oförändrad rankning på ett, samt fick en lägre rankning relativt övriga länder på ett område. Sveriges totalpoäng ökade mellan 2009 och 2010, vilket tyder på att kvaliteten i det svenska klimatarbetet generellt höjdes jämfört med de andra länderna.

Tabell 2 - Detaljerade resultat för Sverige 2009 och 2010

Bedömnings- område	Metod	Indikator	Poäng		Vikt	Rankning*		
			2009	2010		2009	2010	
Utsläppstrend	Kvantitativ baserat på data från IEA	Energi	Elektricitet	66,8	79,3	8%	10	10
			Förnybar energi	5,6	7,8	8%		
		Transport	Internationell flygtrafik	86,5	90,9	4,2%		
			Vägtrafik	73,6	78,8	4,2%		
		Bostäder	Privata hushåll	100	100	3,6%		
		Industri	Tillverkning och byggande	73,6	90,4	7%		
Måluppfyllelse			52,5	52,5	15%			
Utsläppsnivå	Kvantitativ baserat på data från IEA	CO2 per primär energienhet	85,3	84,8	15%	5	4	
		Primär energi per enhet BNP	80,8	80,6	7,5%			
		Primär energi per capita	56,9	61,4	7,5%			
Klimatpolitik	Kvalitativ bedömning	Internationell	67,6	56,8	10%	10	18	
		Nationell	77,3	65,5	10%			
TOTALT			66,7	67,4		4	5	

*) Eftersom de tre första platserna lämnats tomma innebär ranking 4 i praktiken en första placering, siffran 10 en 7:e plats osv.

Slutsatser och oklarheter

I de delar av rapporten som baseras på transparent och entydig kvantitativ data från IEA förbättrar Sverige sina poäng och har antingen en bättre, eller oförändrad, ranking av klimatarbetet jämfört med 2009.

För den femtedel av totalresultatet i CCPI som baseras på en kvalitativ undersökning med hjälp av frågeformulär har Sveriges ranking blivit sämre. Efter ett flertal påstötningar har Germanwatch berättat att bedömningen av den svenska klimatpolitiken utförts av fem personer, vilka uttryckligen har begärt att få vara anonyma. Vem som har betygsatt politiken genom att sätta poäng i frågeformulären, och vilka kvalifikationer dessa har, är alltså okänt.

Likaså är det okänt vilka svar dessa fem personer har givit på de olika frågorna i frågeformuläret. På direkt fråga från regeringen svarar Germanwatch att de inte lämnar ut värderingen, på begäran av de anonyma experterna.

Slutsatsen är därmed att Sverige försvarar och till och med förbättrar sin position som främst i världen i de delar av jämförelsen som är baserad på öppet tillgängliga mätdata, medan vi på subjektiva grunder och baserat på hemliga uppgifter från fem anonyma personer i år bedöms ha en mindre attraktiv klimatpolitik jämfört med andra länder än då jämförelsen gjordes 2009.

Referenser

The Climate Change Performance Index – Results 2010
The Climate Change Performance Index – Resultattabeller för 2006-2009
The Climate Change Performance Index – Background and Methodology
Detaljerade resultat erhållna från Jan Burck på Germanwatch
Pressmeddelande från Germanwatch den 14 december 2009

Rapporterna för 2006-2010 och pressmeddelandet finns att ladda ner från:
<http://www.germanwatch.org/ccpi>